

TÜRKİYE’NİN TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI

2023 / 2. Çeyrek Raporu

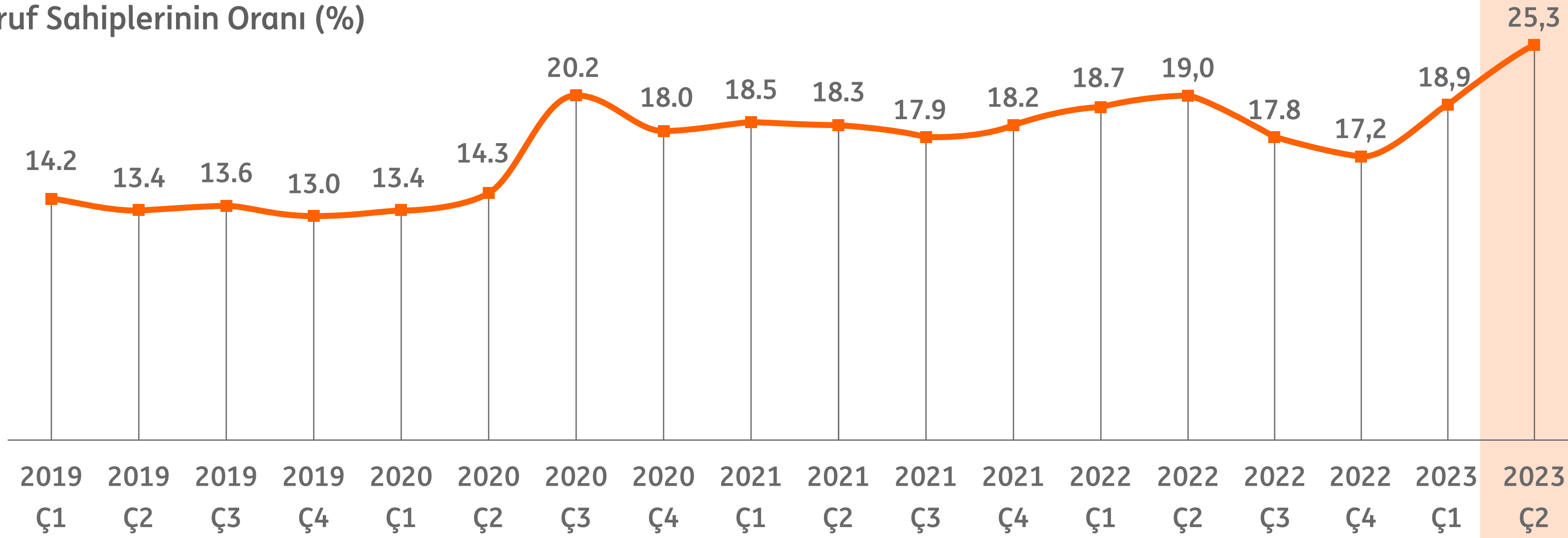

TASARRUF SAHİPLİĞİ VE NEDENLERİ

Tasarruf Sahiplerinin Oranı

Tasarruf sahipliği 2023 yılının 2. çeyreğinde ciddi şekilde artıyor. Tasarruf yapma davranışı hem erkeklerde hem de kadınlarda artıyor ancak tasarruf yapan erkeklerin oranındaki artış daha yüksek (E: % 9,3 vs K: %3,5)

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

Baz: 2401

2022 Ç2

Erkek
n=1186

26,5 > K

Kadın
n=1217

11,7

2022 Ç3

Erkek
n=1186

23,8 > K

Kadın
n=1217

11,9

2022 Ç4

Erkek
n=1187

24,9 > K

Kadın
n=1217

9,6

2023 Ç1

Erkek
n=1186

23,9 > K

Kadın
n=1217

14,1

2023 Ç2

Erkek
n=1185

33,2 > K

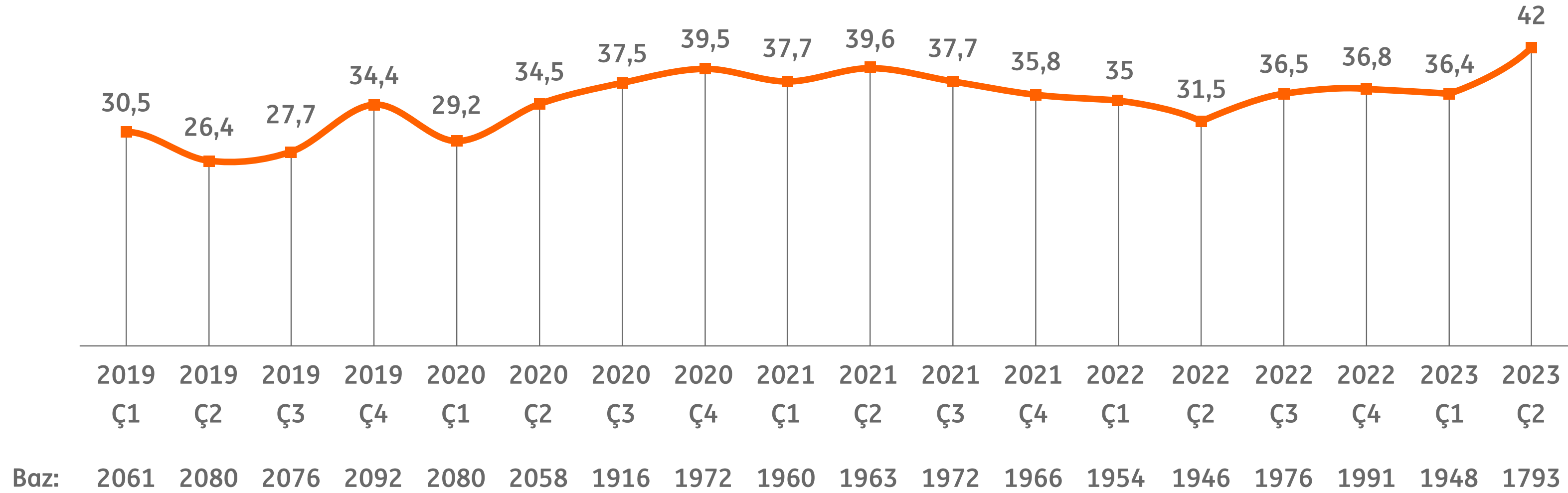
Kadın
n=1217

17,6

Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı da son çeyrekte 5.6 puan yükseliyor. Bu artış hem erkeklerden hem de kadınlardan geliyor.

Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

2022 Ç2

Erkek
n=871

33,5

Kadın
n=1075

30

2022 Ç3

Erkek
n=904

38,3

Kadın
n=1072

34,9

2022 Ç4

Erkek
n=892

34,7

Kadın
n=1100

38,5

2023 Ç1

Erkek
n=903

36,0

Kadın
n=1045

36,8

2023 Ç2

Erkek
n=789

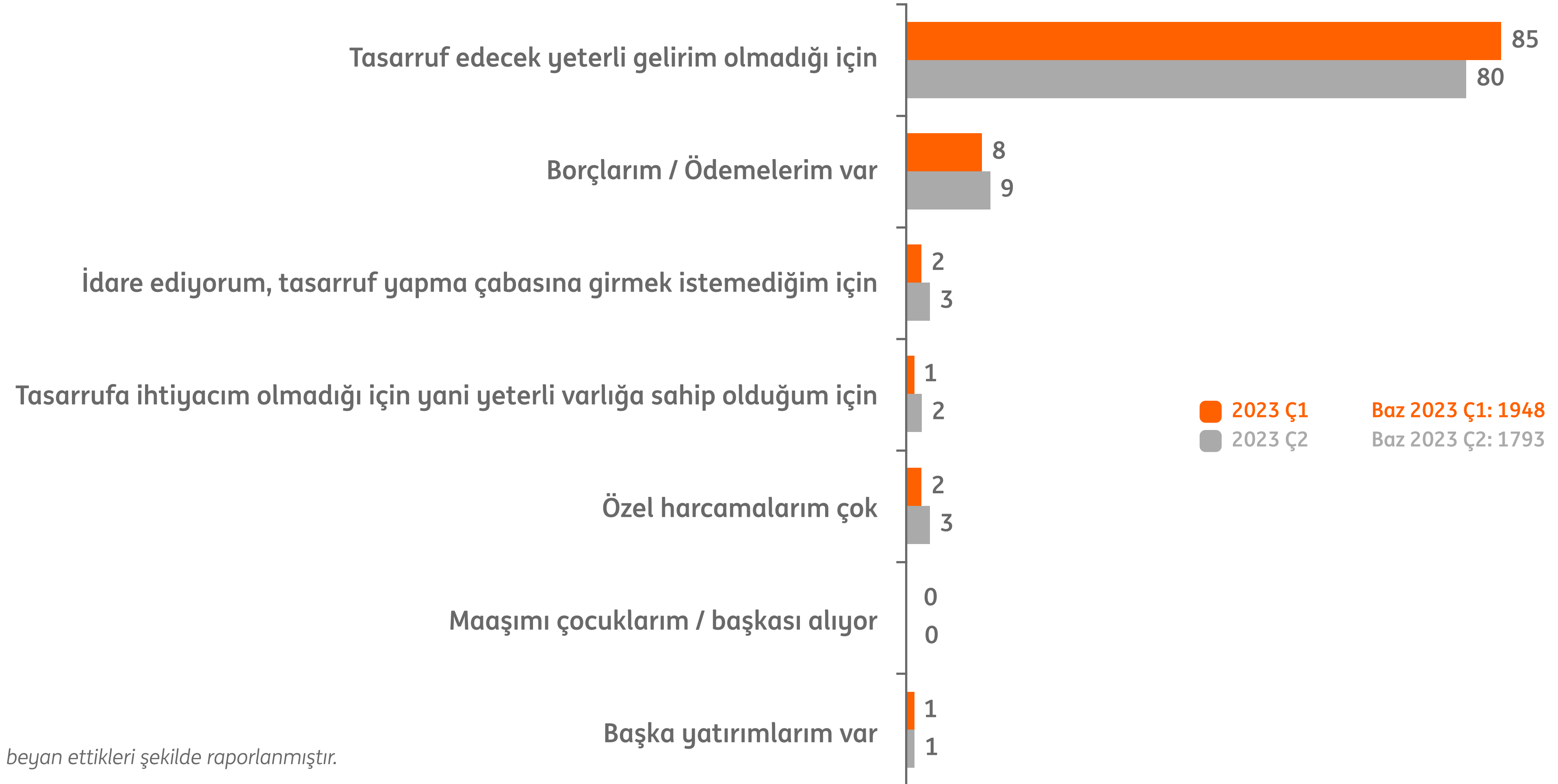
40,9

Kadın
n=1004

42,9

Tasarrufu Olmayanların Tasarruf Edememe Gerekçeleri

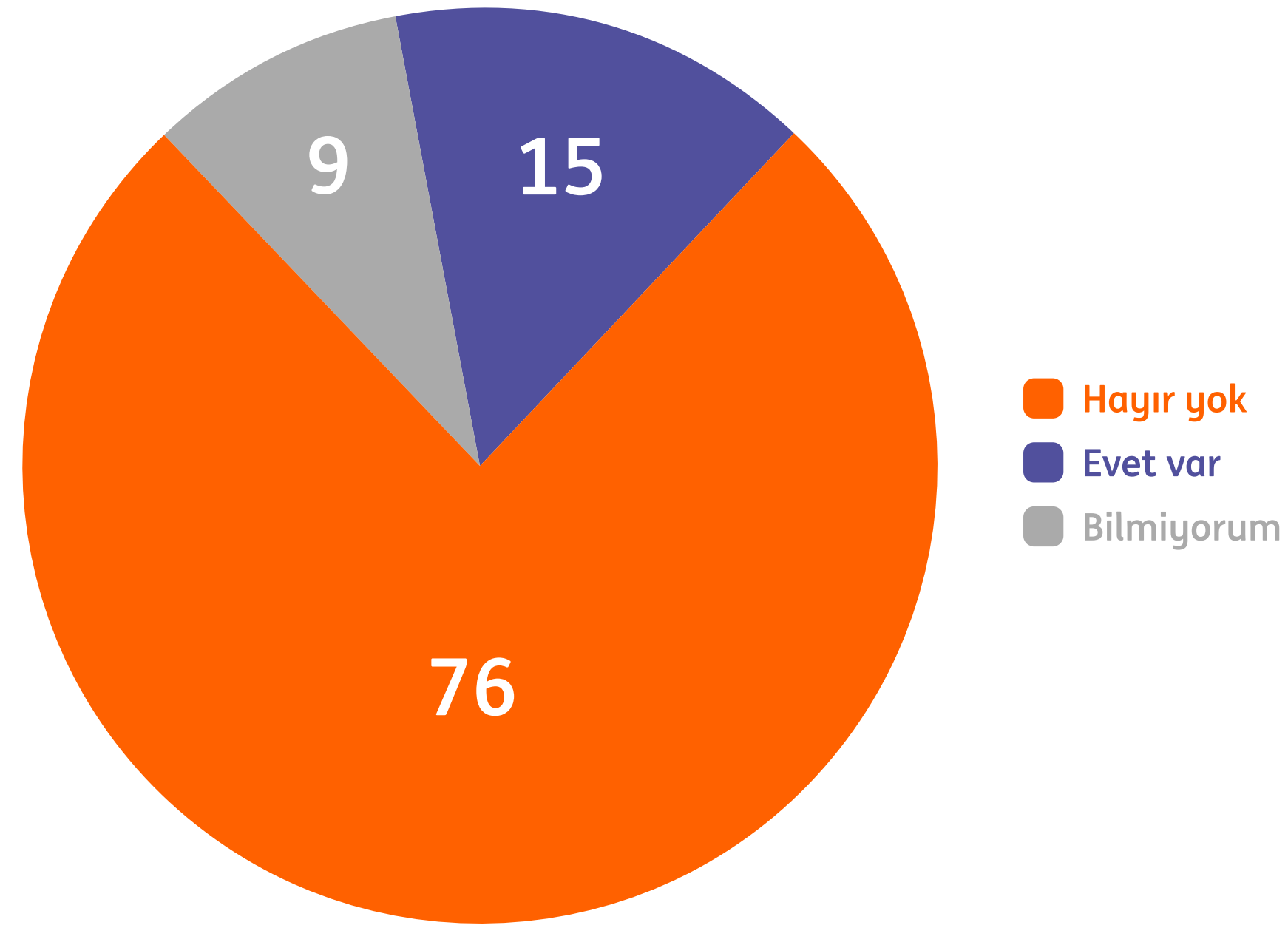
Yeterli gelirin olmaması bu dönemde de tasarruf yapamamanın yine en temel sebebi.

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

Hanede Tasarruf Sahipliği

Hanede yaşayan diğer yetişkinlerin %15'inin tasarrufu var. Bu oran şocuğu olmayan hanelerde %19'a çıkıyor. Tasarruf yapan bireylerin ise %31'inin hanesinde tasarruf yapan başka bir yetişkin var.

	Çocuğu olan	Çocuğu olmayan	Tasarrufu olan	Tasarrufu olmayan
n=	978	622	431	1169
%	12	19	31	8

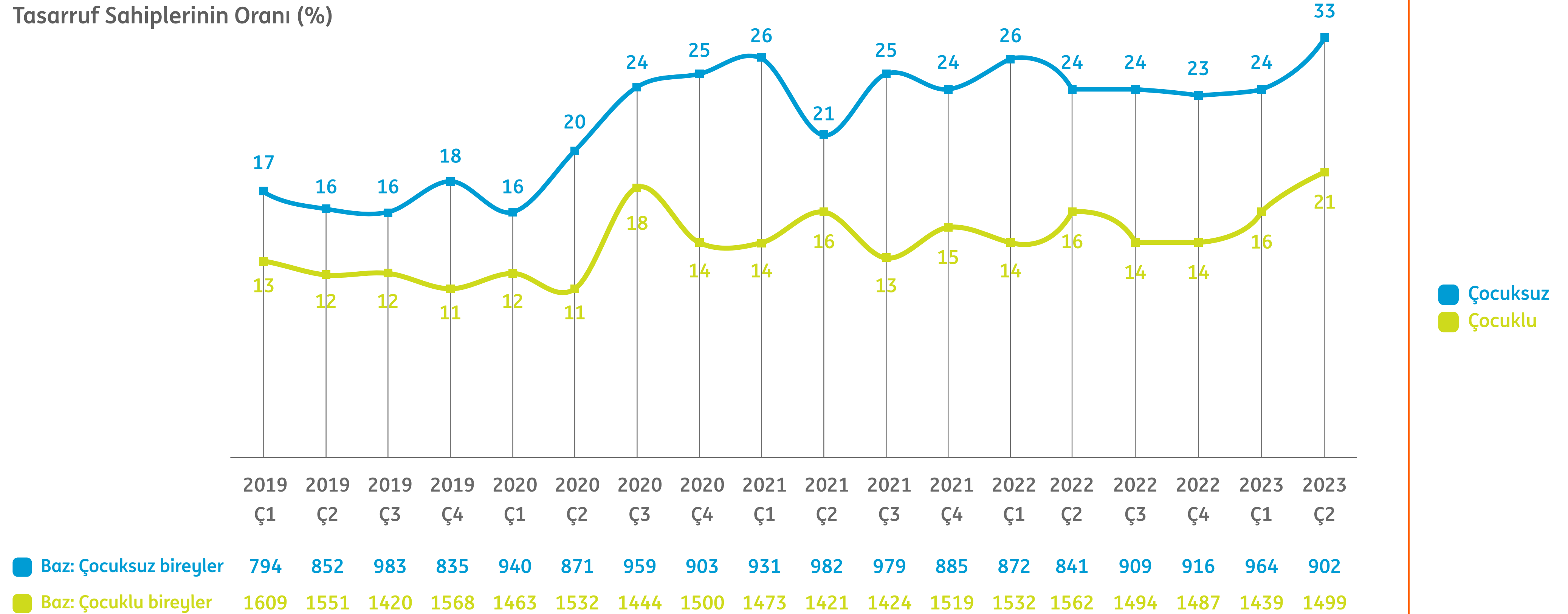
S: “Hanenizde yařayan diğer yetiřkinlerin tasarrufu var mı?”

n=1600-Bu soru Mayıs-Haziran aylarında sorulmuştur.

Çocuklu ve Çocuksuz Bireylerdeki Tasarruf Sahipliği

Tüm dönemlerde olduğu gibi çocuksuz bireylerde tasarruf sahipliği bu dönemde de daha yüksek ancak toplumun geneline paralel hem çocuklu hem de çocuksuz bireylerin tasarruf sahipliği bu dönem ciddi şekilde artmış durumda.

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

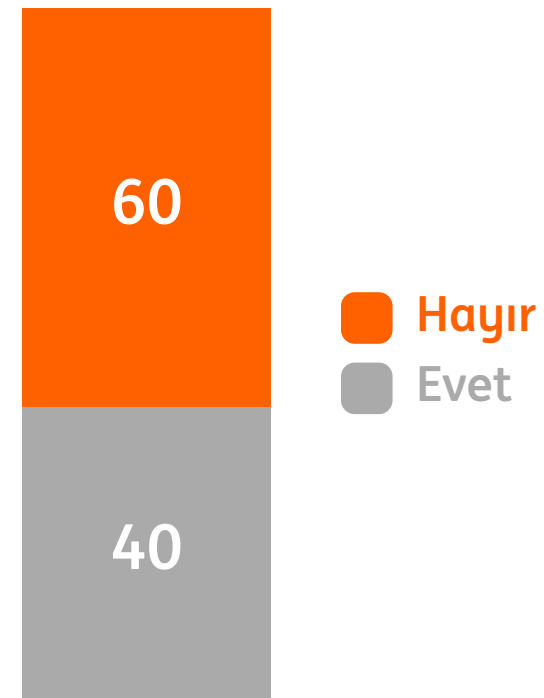
Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar

Çocuklu & Çocuksuz

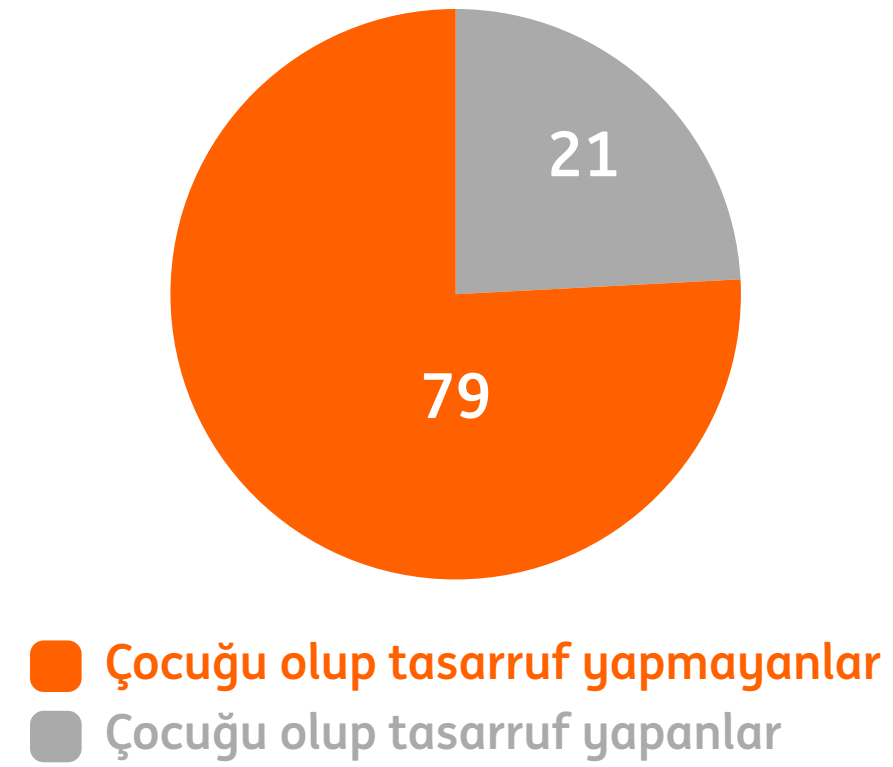
Çocuğu olmayan bireylerin tasarruf yapma niyetleri çocuğu olan bireylerden 5 puan daha yüksek.

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

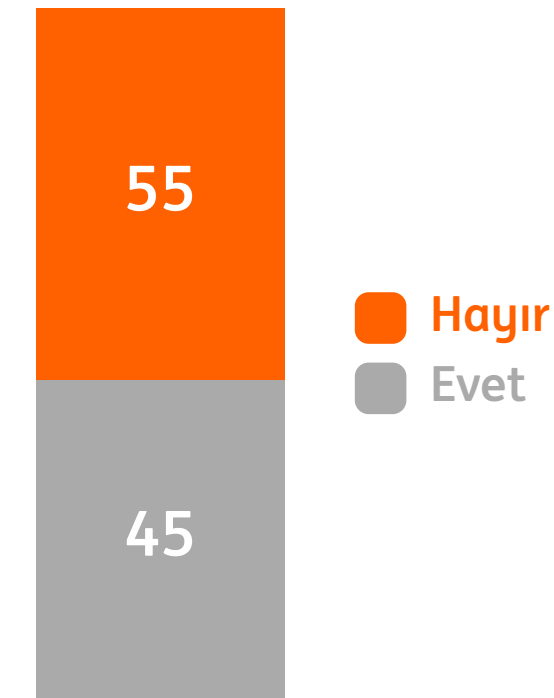

Baz: 1184

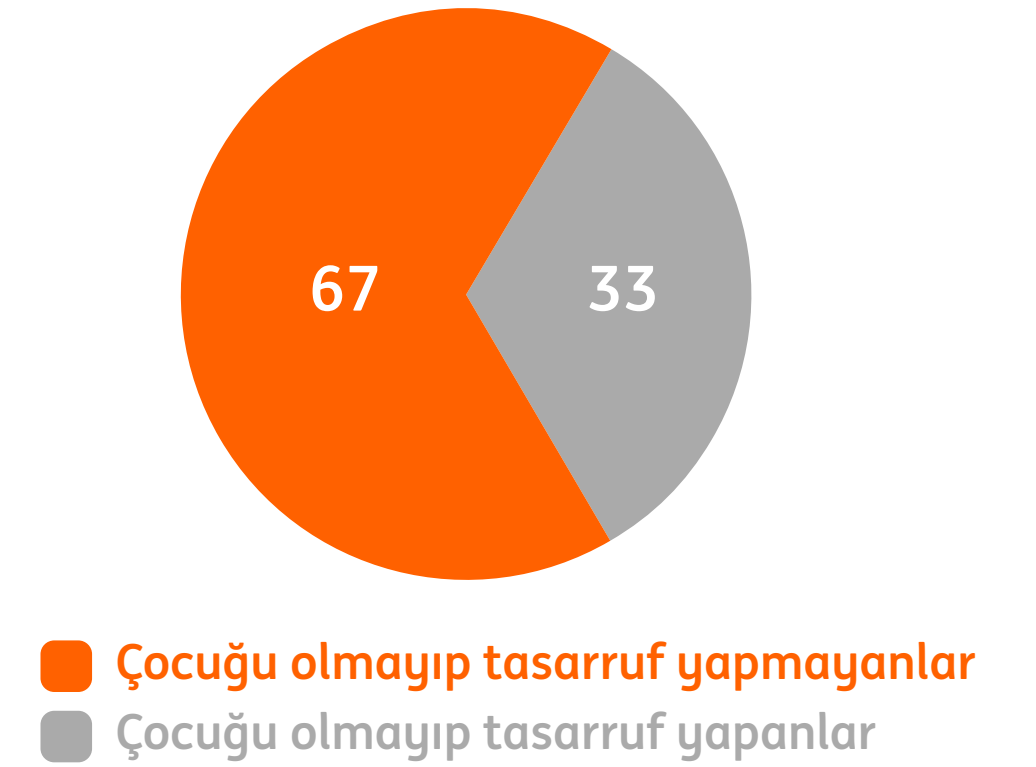

Tasarrufu Olmayanlar (Çocuğu olmayanlar)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

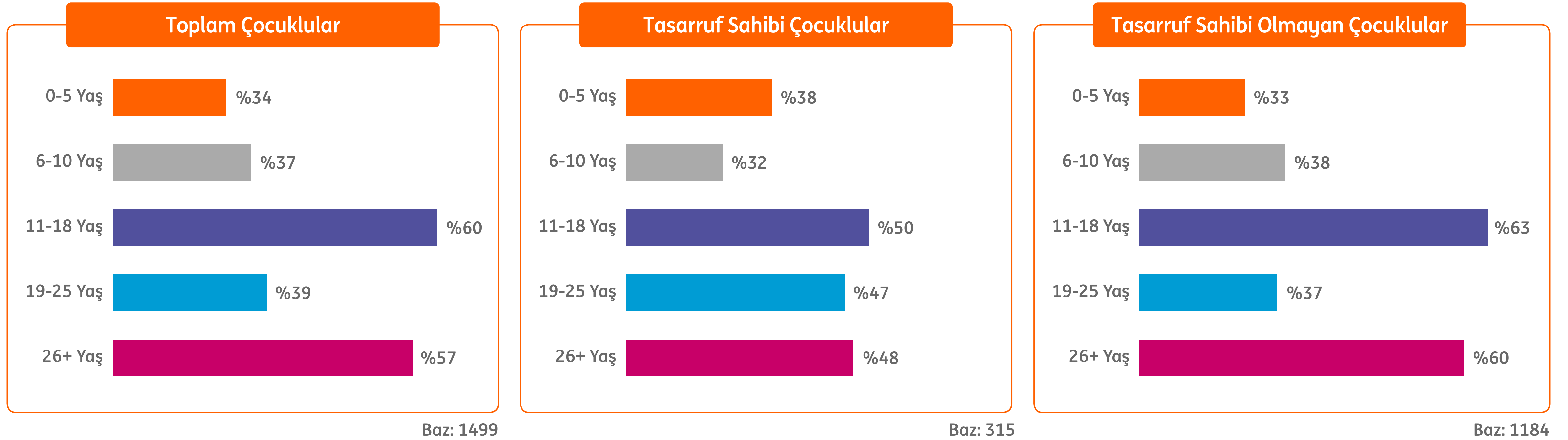

Baz: 609

Çocuklu Bireylerde Çocuk Yaşları

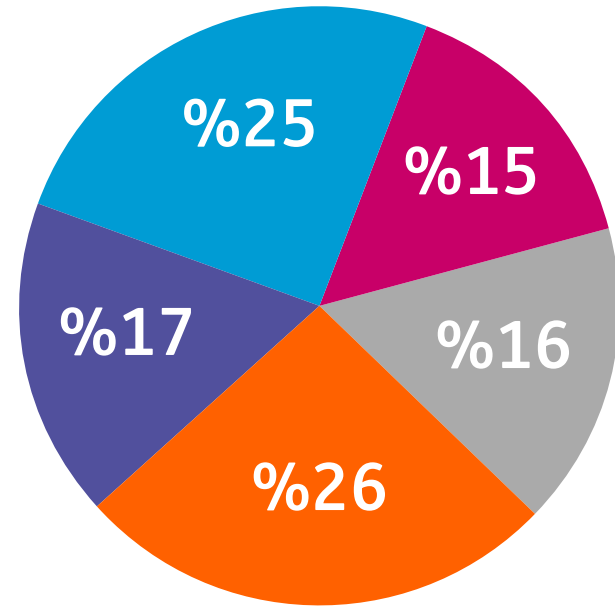
- **Toplam çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında en yüksek pay 26 yaş üstü yaş grubuna ait (%57)
- **Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş grubu dağılımında ise en yüksek pay 11-26 yaş üstü yaş grubuna ait
- **Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin** çocuklarının yaş gruplarının dağılımında ise 11-18 yaş grubu ve 26 yaş üstü en yüksek orana sahip.

Çocukların Yaş Dağılımı

- Bu dönem, **tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerde** 19 yaş üstü çocuğu olanların puanı 5 puan artış gösterirken, 0-5 yaş grubu çocuklu ailelerde 4 skor düşüş izleniyor.
- Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerin** yaş dağılımında 26 yaş üstü çocuğu olanların oranı geçen çeyreğe göre 11 puan artıyor.

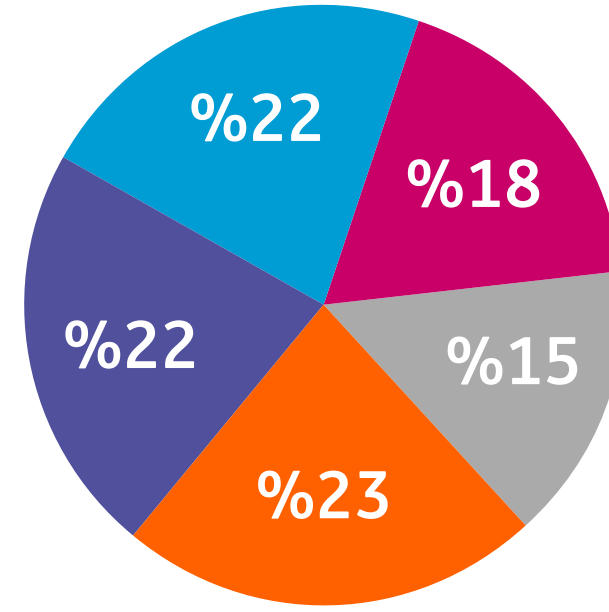
Toplam çocuklu bireylerin çocuklarının yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1499

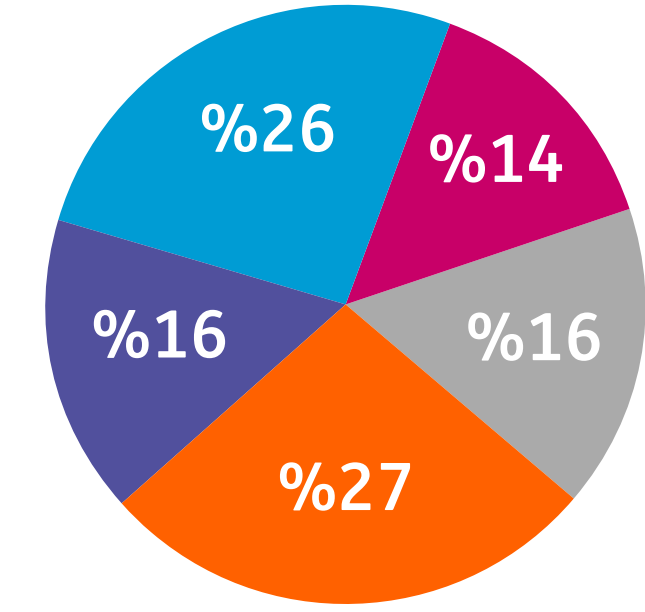
Tasarruf sahibi çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 315

Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerde çocukların yaş dağılımı

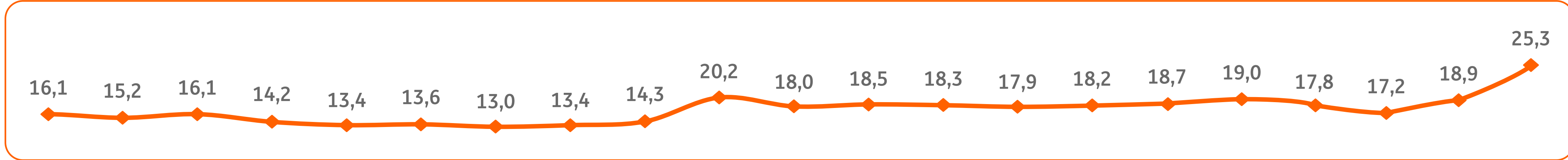

0-5 yaş 6-10 yaş 11-18 yaş
19-25 yaş 26+ yaş

Baz: 1184

Tasarruf Yapmak Bir Alışkanlık

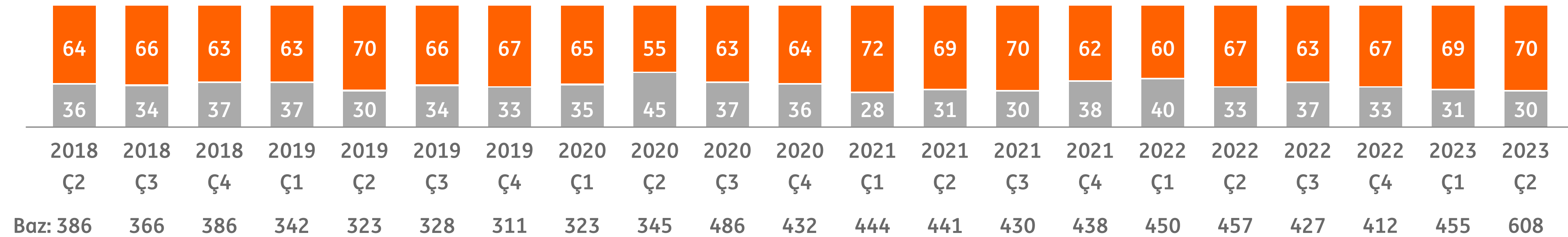
Düzenli tasarruf yapanların oran geçen çeyrek ile benzer oranda.

Genel tasarruf sahipliği %

Baz: 2401

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

2023 Ç2

Erkek
n=394

74

Kadın
n=214v

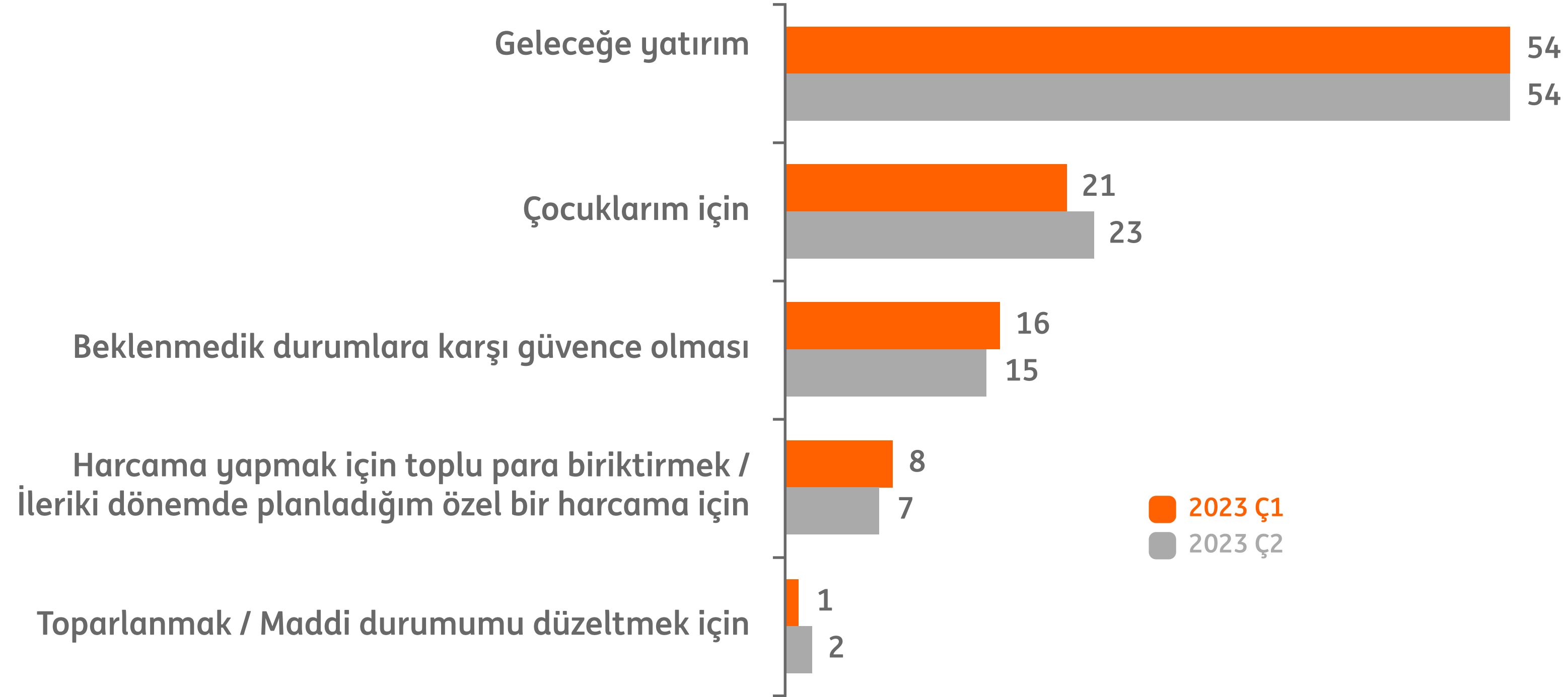
63

Evet, Düzenli Tasarrufum Var

Hayır, Düzenli Tasarrufum Yok

Tasarrufu Olanların Tasarruf Yapma Gerekçeleri

Bu çeyrekte de tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi yine geleceğe yatırım yapmak. Öte yandan çocukları için tasarruf yapma gerekçesi 2 puan artış gösteriyor.

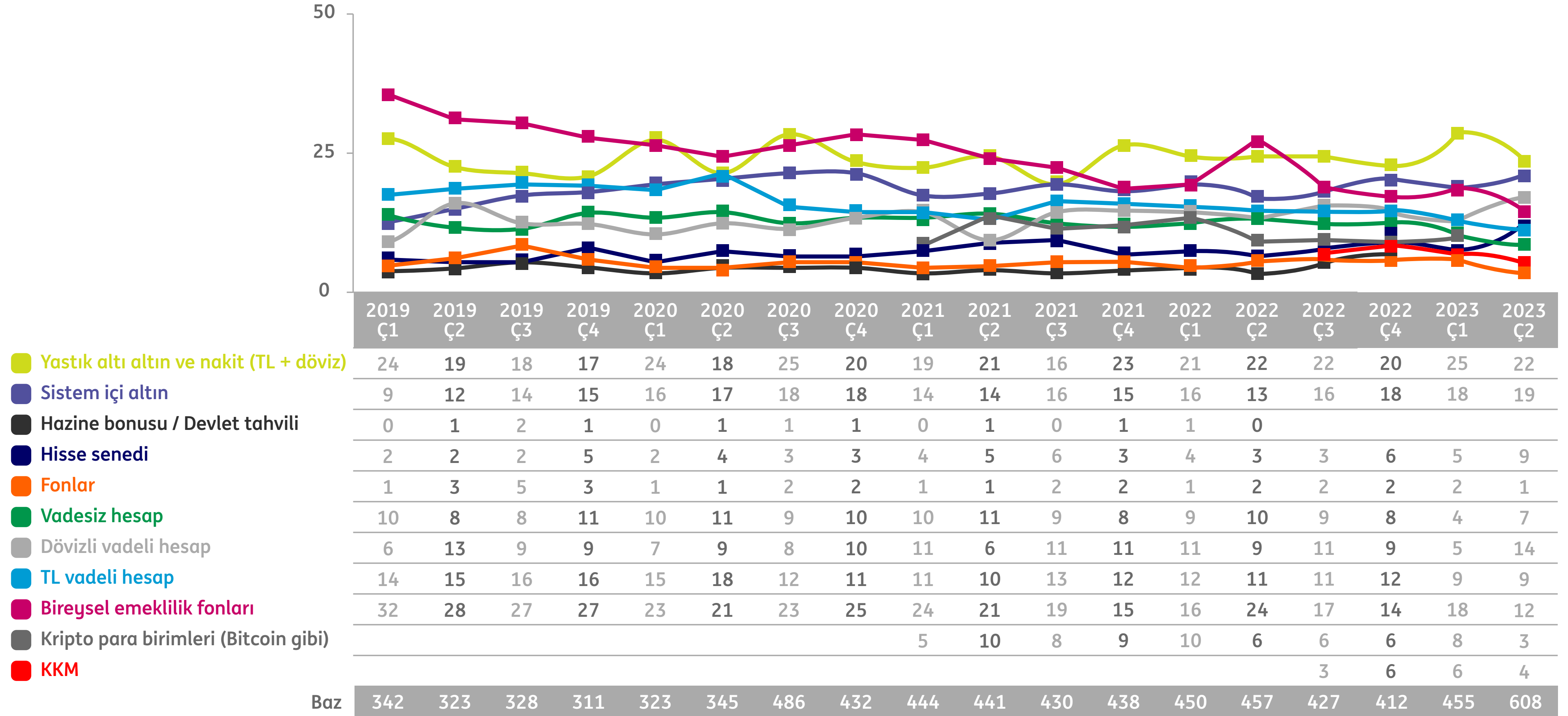

Görüşmecilerin beyan ettikleri şekilde raporlanmıştır.

TASARRUF ARAÇLARI TERCİHİ

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

“Yastık altı altın ve nakit” geçen çeyreğe göre 3 puan düşse de yine en çok tercih edilen tasarruf aracı. Bu dönem “döviz vadeli hesap” tercihi artıyor.

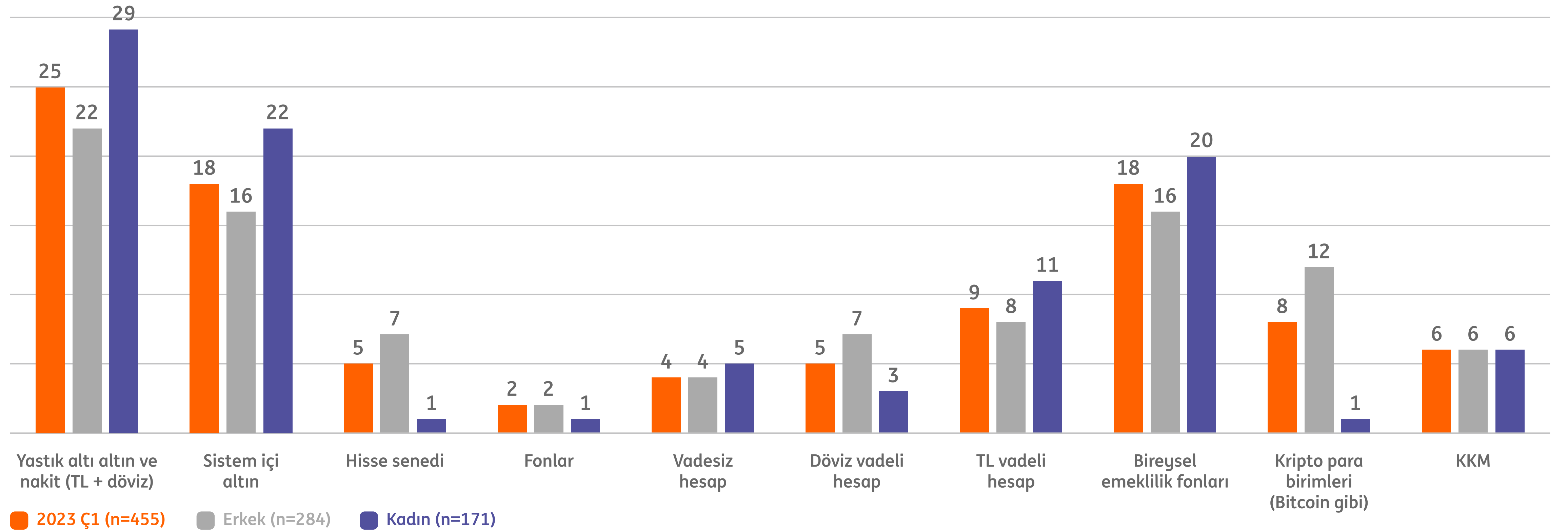
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit” bu dönemde de kadınlar tarafından daha çok tercih ediliyor. Bu çeyrekte “system içi altın” ve “döviz vadeli hesap” kadınların ve erkeklerin benzer oranda tercih ettiği yatırım araçları.

2023 1. Çeyrek

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

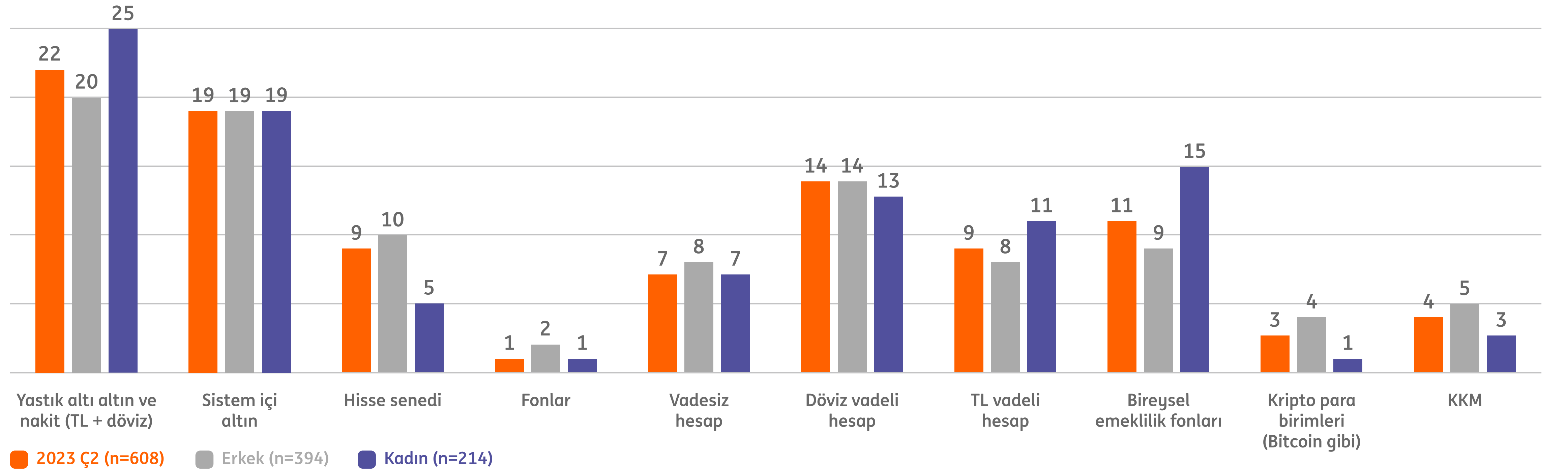
*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

Kadın-erkek kırılımı

“Yastık altı altın ve nakit” bu dönemde de kadınlar tarafından daha çok tercih ediliyor. Bu çeyrekte “system içi altın” ve “döviz vadeli hesap” kadınların ve erkeklerin benzer oranda tercih ettiği yatırım araçları.

2023 2. Çeyrek

Not: ‘Bu soru çoklu cevap’ olduğu için bu kalemlerin toplamaları %100’ü geçmektedir. Karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

*KKM seçeneği 2022 Ağustos ayında forma dahil edilmiştir.

Tasarrufu Olanların Tasarruf Aracı Tercihi

2023'ün 2. çeyreğinde sistem dışı altın/ metal hesabı 4 puan düşüyor. Bu düşüş toplamda da 2 puanlık azalmaya sebep oluyor.

	2019 Ç1	2019 Ç2	2019 Ç3	2019 Ç4	2020 Ç1	2020 Ç2	2020 Ç3	2020 Ç4	2021 Ç1	2021 Ç2	2021 Ç3	2021 Ç4	2022 Ç1	2022 Ç2	2022 Ç3	2022 Ç4	2023 Ç1	2023 Ç2
Sistem dışı ve sistem içi altın + sistem dışı nakit (TL veya döviz)	33	31	31	32	40	35	43	38	33	35	31	38	37	35	38	38	43	41
Altın veya diğer değerli taş ve metal (sistem dışı)	12	9	10	8	14	12	13	11	12	13	9	12	14	15	13	12	17	13
Altın veya diğer değerli taş ve metal hesabı (sistem içi)	9	12	14	15	16	17	18	18	14	14	16	15	16	13	16	18	18	19
Yastık altı döviz veya TL (nakit)	12	10	7	9	10	7	12	9	7	8	6	11	7	7	9	8	8	9
Baz	342	323	328	311	323	345	486	432	444	441	430	438	450	457	427	412	455	608

YÖNETİCİ ÖZETİ VE SONUÇLAR

2023 / 2. Çeyrek Sonuçları [1/4]

%25,3

2023'ün ikinci çeyreğinde tasarruf yapan bireylerin oranı artmaya devam ediyor ve bu dönemki artış oldukça yüksek. Geçen çeyrek %18,9 olan tasarruf yapma oranı bu çeyrekte %25,3'e çıkıyor. Tasarruf yapma davranışı hem erkeklerde hem de kadınlarda artıyor ancak tasarruf yapan erkeklerin oranındaki artış daha yüksek (E: %9,3 vs K: %3,5)

**18-24
yaşın payı
düşüyor**

Tasarruf sahiplerinin ortalama yaşı da büyüyor (ç1: 37,3 vs ç2: 39,3). Yaş ortalamasının artmasından neden 18-24 yaş grubunda tasarruf yapanların oranının azalması.

%42,0

Tasarrufu olmayan bireylerde de tasarruf yapma eğilimi ciddi şekilde artıyor. Geçen çeyrek 36,4 olan bu oran bu çeyrekte %42'ye yükselmiş durumda.

2023 / 2. Çeyrek Sonuçları [2/4]

Artış
Çocuksuz: %9
Çocuklu: %5

Tüm dönemlerde olduğu gibi çocuksuz bireylerde tasarruf sahipliği daha yüksek (%33 vs %21). Genel tasarruf yapma davranışına paralel her iki grupta da tasarruf yapma davranışı yükseliyor ancak yine çocuksuz bireylerdeki artış çocuklu bireylere göre daha yüksek.

%70

Düzenli tasarruf yapanların oranı 2022 3. çeyrekte geçen çeyrek ile yakın oranda (%69 vs %70)

%54

Bu çeyrekte de tasarruf yapmanın en önemli gerekçesi yine geleceğe yatırım yapmak. Çocukları için tasarruf yapma gerekçesi artmaya devam ediyor. (%21vs %23)

2023 / 2. Çeyrek Sonuçları [3/4]

%61

Geleceğe yatırımın alt nedenlerine “geleceğe hazırlıklı olmak” %61 ile en önemli neden. Bunun dışında da öne çıkan alt nedenler, “ev almak”, kimseye muhtaç olmamak”, “hayat standardını yükseltmek” ve “çocuklarının geleceğine birikim yapmak”

%31

Beklenmedik olayların alt gerekçelerinden olan “ani sağlık sorunları” bu dönemde 2 puan düşüş ile %31 oranında ilk sırada belirtilen nedenlerden biri. “Diğer beklenmedik olaylara karşı güvence olması için” nedeni de aynı oranda ilk sırayı paylaşan diğer bir alt gerekçe

%56

«Çocukların geleceğine yatırım» bu çeyrekte de geçen çeyreğe benzer seviyede seyrediyor, %56 oranı ile ilk sırada belirtilen sebep oluyor. «Çocukların geleceği ve eğitimleri için birikim yapmak %37 ile diğer iki önemli alt gerekçe

2023 / 2. eyrek Sonuçları [4/4]

%22-
%25

“Yastık altı altın ve nakit” geçen eyreere göre 3 puan düşse de yine en çok tercih edilen tasarruf aracı. Bu dönem “döviz vadeli hesap” tercihi %9 artarak %14 seviyesine ulaşmış.

%39

“Finansal durumlarından” memnun olan ve olmayan kitlenin oranı aynı. Her 10 kişiden 4’ü memnun olduğunu belirtirken diğerk 4’ü memnun olmadığını söylüyor.

%40
vs
%33

“Finansal durumu” yönetmek konusunda %40’lık bir kesim zorlanıyor. Kolayla yönetebildiğini söyleyenlerin oranı ise sadece %33

%33

Finansal konularda kendini bilgili olarak gören bireylerin oranı %33. Toplumun yarısı bu konuda kendisini biraz bilgili olarak değerlendiriyor. %22’lik bir kesim ise hiç bilgili olmadığını düşünüyor.

ARAŞTIRMA MODELİ VE AMACI

Amaç ve Yöntem

Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın amacı Türkiye'de kentsel yerleşim yerlerinde 18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini izlemektir.

Bu araştırma çerçevesinde;

- NUTS2 bölgelerinde seçilen 26 ilde her ay tesadüfi olarak seçilen 800 kişi ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı 2400 olarak gerçekleşiyor ve raporlanıyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (CATI) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

Tanım

Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına gelmektedir.

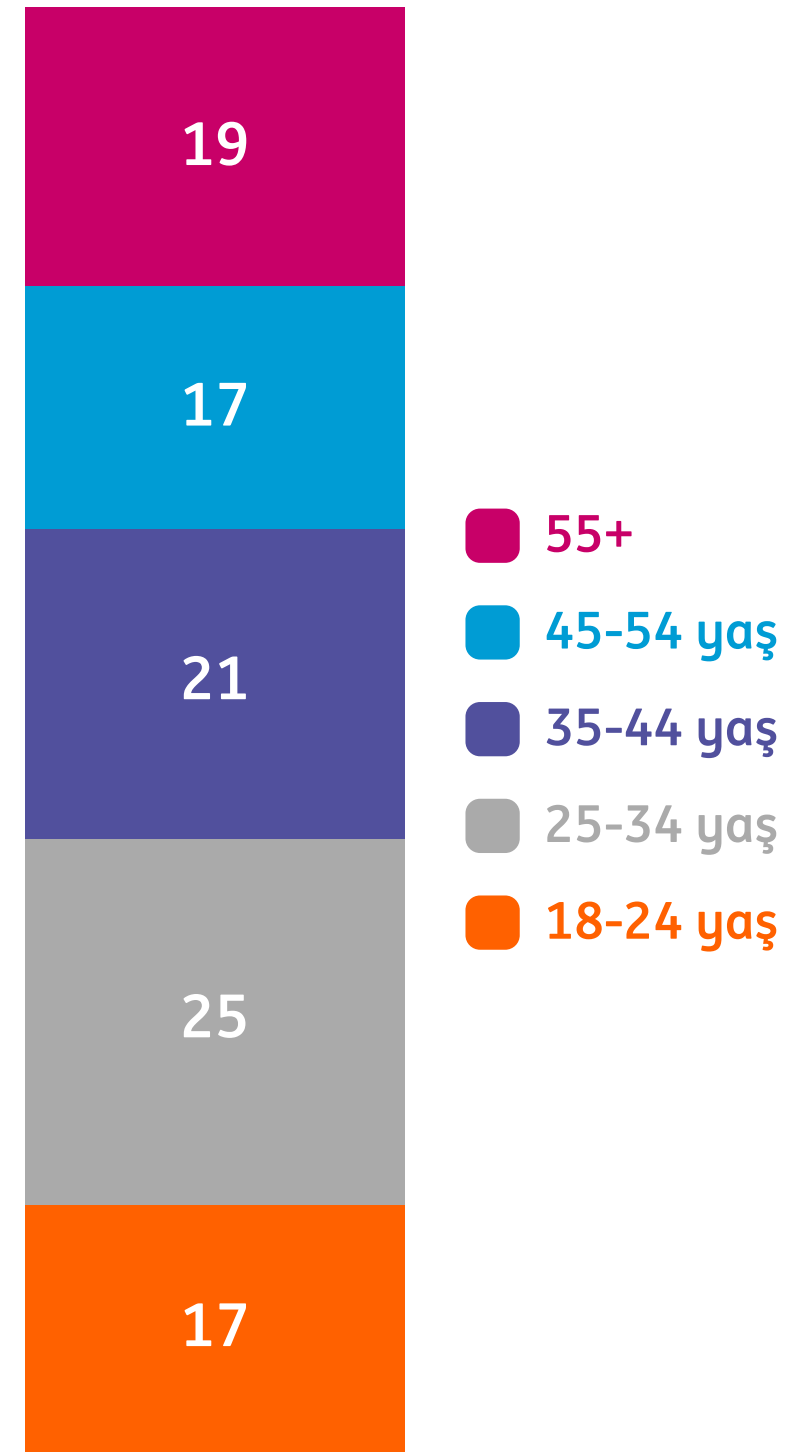
Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içermektedir:

- Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar
- Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı
- Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları
- Bireysel emeklilik fonları
- Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü
- Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü

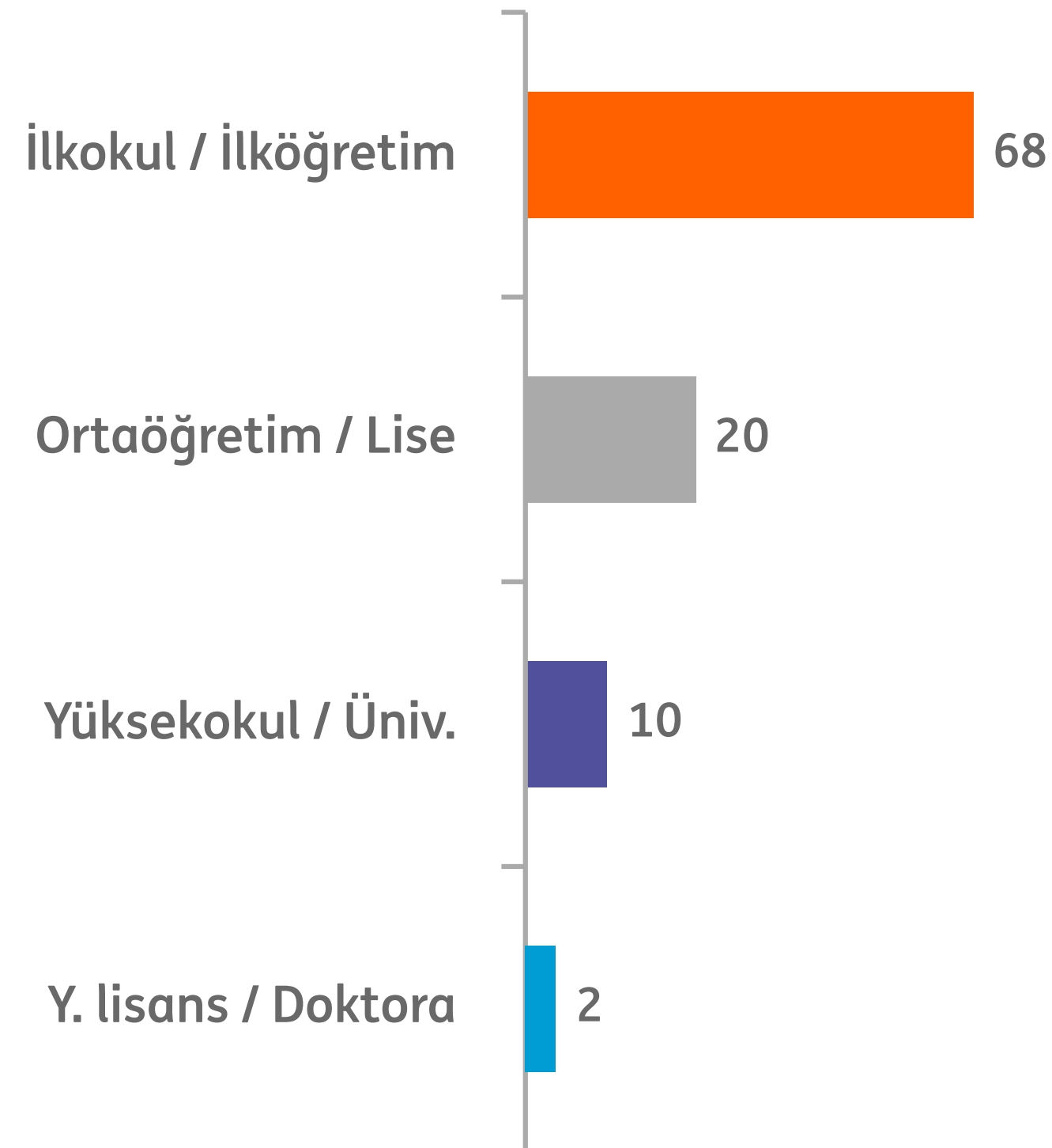
Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

Demografik Bilgiler – 2023 / 2. Çeyrek

Yaş

Eğitim

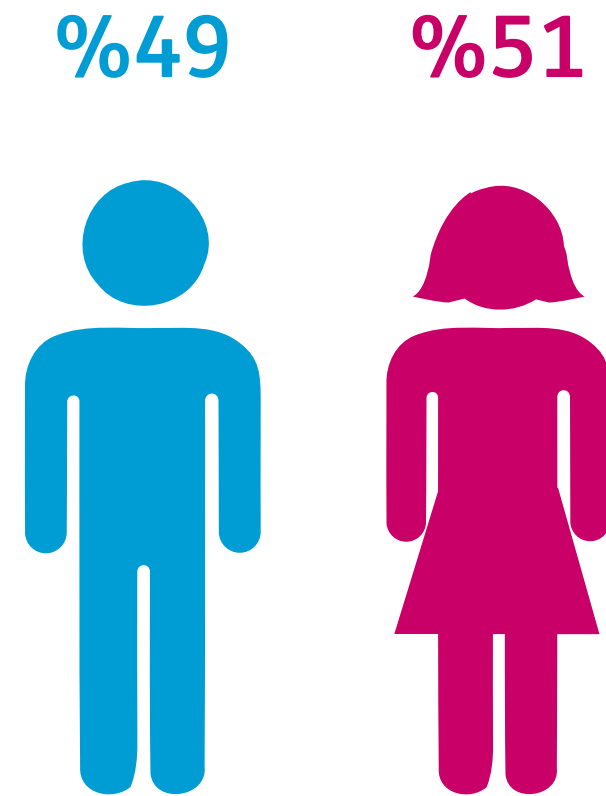
Hanehalkı Tipi

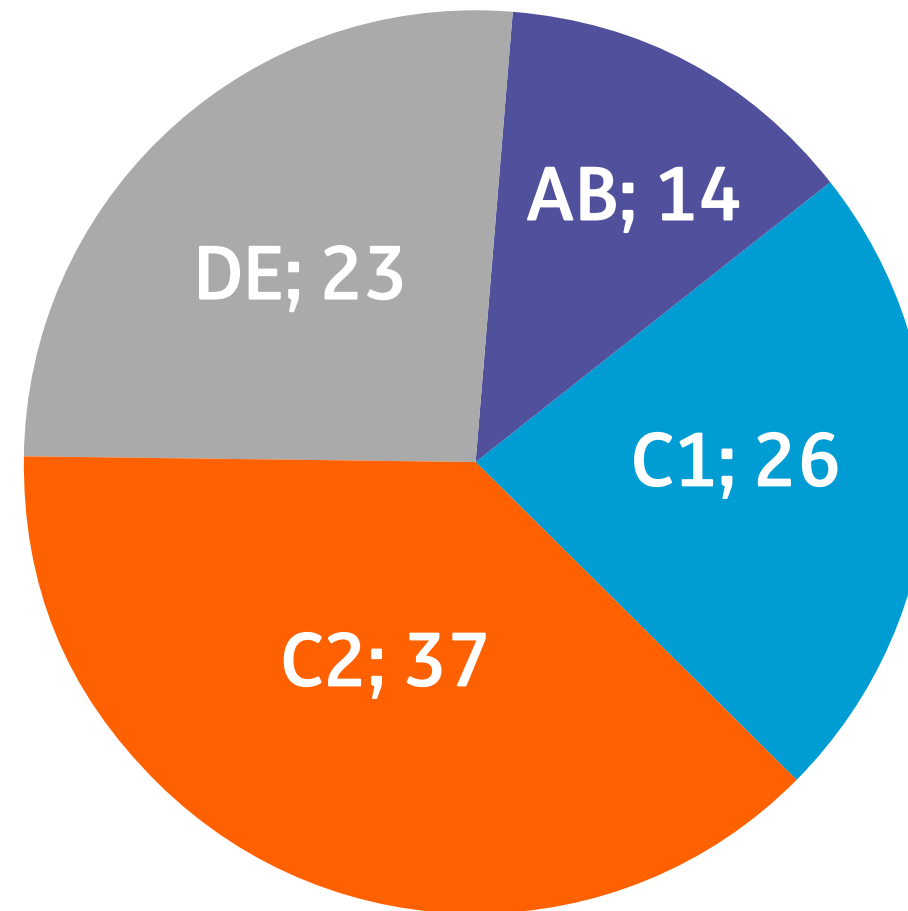
Çocuklu oranı: %63
Ortalama çocuk sayısı: 2,53

Demografik Bilgiler – 2023 / 2. Çeyrek

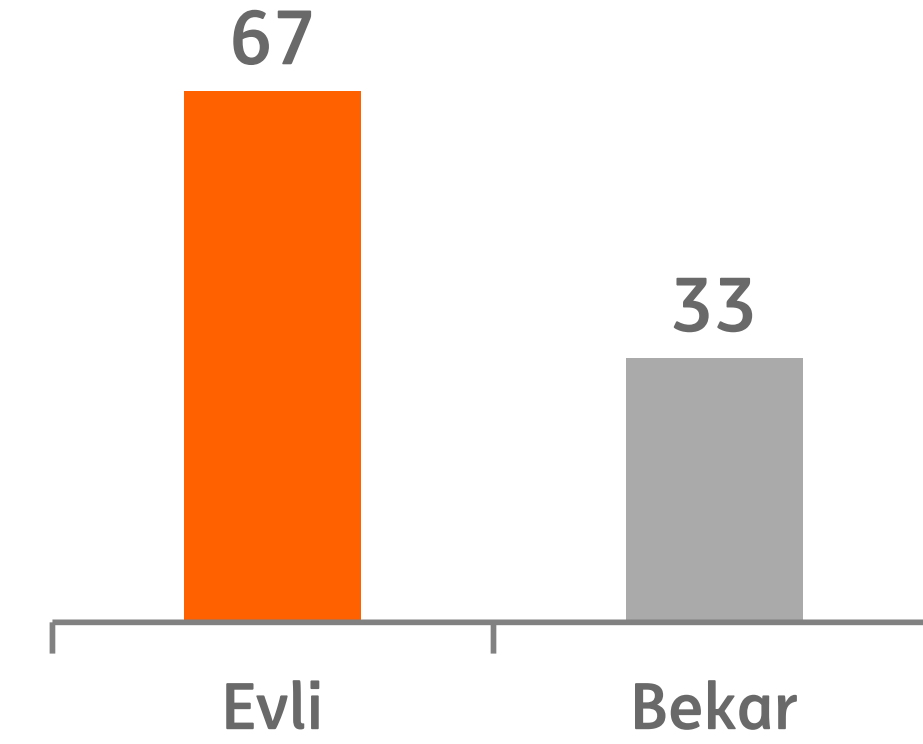
Cinsiyet

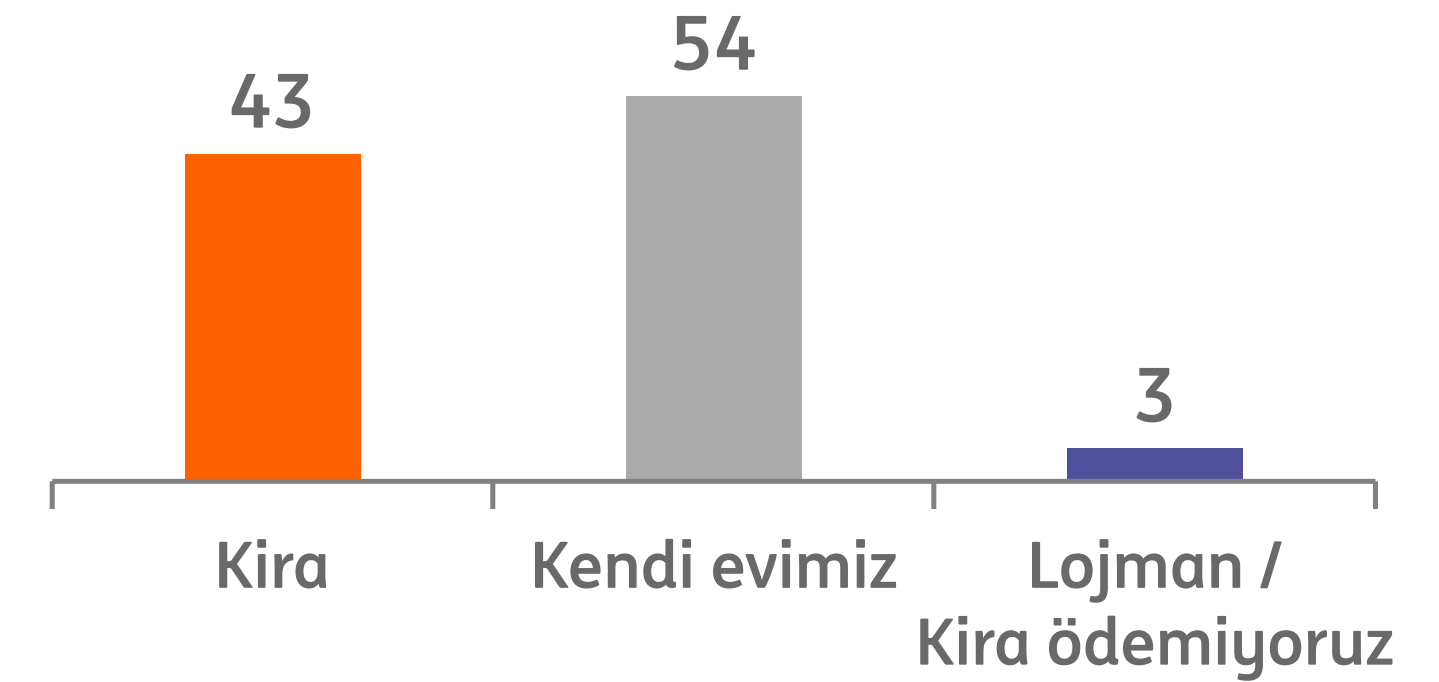
Sosyo-Ekonomik Durum

Medeni Durum

Konut Tipi

sen hayatını yaşı